

Forhandling

Kl. 10.40

Per Clausen (EL):

Med det her lovforslag sættes der et foreløbigt punktum for den afdemokratiserings- og centraliseringspolitik, som er blevet ført over for de danske universiteter, kulminerende med vedtagelsen af den universitetslov, som på afgørende vis fratog medarbejderne medindflydelse og medbestemmelse på universiteterne og erstattede den med ansatte ledelser og bestyrelser.

Det, der så sker med det her forslag, er, at man går ind og laver en detailstyring af universiteterne, som på en række områder fratager disse bestyrelser og ansatte ledere den magt, som de netop har fået.

Hermed kan man i hvert fald konstatere, at Danmark nu fører an som et af de lande i verden, som har den snævreste og mest markante statslige styring af universiteterne, og på den måde passer det jo meget godt sammen med regeringens politik på en lang række andre områder, hvor den også har gennemført de her ting.

Det sker i sammenhæng med, at man vedtager en lovgivning om en række fusioner – fusioner, som man hævder er indgået frivilligt mellem universiteter og sektorforskningsinstitutioner, men som i realiteten er blevet presset igennem, og som også er baseret på en løsagtig teori om, at hvis man får store institutioner, får man også gode institutioner.

Det er ganske vist modbevist af den kendsgerning, at hvis man kigger ud over de erfaringer, de har i andre dele af verden, er det sådan, at store universiteter ikke nødvendigvis er gode universiteter, at små universiteter ikke nødvendigvis er dårlige universiteter, at store forskningsinstitutioner ikke nødvendigvis er gode forskningsinstitutioner, og at små forskningsinstitutioner ikke nødvendigvis er dårlige forskningsinstitutioner.

Alligevel har man altså gennemført den her sammenlægning, og det har man gjort uden i virkeligheden at ville gennemføre en egentlig analyse, en egentlig undersøgelse, en egentlig diskussion af, hvad der skulle være formålet, og hvad der skulle være fordelene ved de her fusioner.

Så på den måde er det altså en centraliseringsøvelse, der kører hele vejen rundt. Det behøver selvfølgelig ikke at betyde, at der ikke er områder, hvor fusionerne er fornuftige og velbe-

grundede, og hvor der også vil kunne opnås positive resultater, men udgangspunktet er efter Enhedslistens opfattelse grundlæggende forkert.

Vi har i det arbejde, der har været om det her lovforslag koncentreret os om to ting. Det ene, vi har koncentreret os om, har været spørgsmålet om forskningsfriheden. Vi har sagt, at i en situation, hvor sektorforskningsinstitutioner og universiteter lægges sammen og man derved får lagt nogle institutioner, som har en tradition for forskningsfrihed, sammen med nogle institutioner, som ikke har den tradition, er det vigtigt også lovgivningsmæssigt at gå ind og sikre forskningsfriheden yderligere. Det har man fra regeringens side og fra foliigruppens side, som i den her sammenhæng jo er Socialdemokraterne, været fuldstændig afvisende over for.

Vi har også sagt, at vi mente, at det var vigtigt at sikre, at man som forsker havde mulighed for at forske i væsentlige spørgsmål ud fra de ønsker og interesser, som kom fra forskningen generelt og den forskning, man bedrev, og at der altså også var mulighed for, at den enkelte forsker var sikret frihed til forskning efter eget valg og efter egen metode.

Det forslag har vi fremsat som ændringsforslag uden for betænkningen, og man kan sige, at historien om det ændringsforslag også er et meget interessant eksempel på, hvordan man arbejder med de her ting i Videnskabsministeriet: Efter sædvane havde vi jo bedt Videnskabsministeriet om at udføre det tekniske arbejde med at lave et ændringsforslag. Vi fik så en meget omhyggelig redegørelse for, hvorfor videnskabsministeren synes, det var en dårlig idé at lave sådan et ændringsforslag. Det er jo helt i orden, men vi fik heller ikke den tekniske bistand, vi havde bedt om. Det har vi så været i stand til at få andre steder, og det er selvfølgelig godt, så nu er ændringsforslaget altså stillet.

Men pointen her er, at det netop i en situation, hvor man laver den her fusionsproces, netop i en situation, hvor man får en kombination af steder, som i hvert fald i udgangspunktet har en tradition for fri forskning, og steder, som ikke har det, er vigtigt at gå ind og sikre den enkelte universitetsforskere frihed til selv at træffe nogle beslutninger om forskning.

Men den frihed, som jo ellers er et grundlæggende og også et liberalt princip i forskningspolitikken strider altså mod de ønsker, som regeringen og Socialdemokraterne har om en stram-